

Vechtdal College
Balkerweg 2
7731 RZ OMMEN

Programma van Toetsing en Afsluiting havo-4 2022-2023

Ommen, september 2022

Aan de ouders van de leerlingen van havo-4
Aan de leerlingen van havo-4

Ommen, september 2022

Geachte ouders/leerlingen,

Zoals u bekend zal zijn bestaat het eindexamen uit twee onderdelen: het centraal examen (c.e.) en het schoolexamen.

Het schoolexamen, dat door de school wordt afgenomen met toetsen verspreid over het jaar, wordt omringd met een aantal voorwaarden die de deugdelijkheid en de eerlijkheid ervan moet garanderen. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in "het examenreglement". Het reglement, schooljaar 2020-2021 komt uiterlijk 1 oktober beschikbaar en is in te zien op de site van de school (link:<https://om.vechtdalcollege.nl/Leerlingen/Examen.aspx>).

Voorts is er het "Programma van Toetsing en Afsluiting", waarin vermeld is welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst, hoe de stof is verdeeld over de toetsen, op welke wijze getoetst wordt en hoe het cijfer voor het schoolonderzoek wordt bepaald. Tevens zijn hierin enkele belangrijke bepalingen uit het examenreglement opgenomen. Het is noodzakelijk dat ook de ouders zich op de hoogte stellen van met name het algemene gedeelte van het programma van toetsing en afsluiting.

Mochten er wijzigingen zijn, na het verschijnen van het PTA, dan zal er een erratum uitgedeeld worden aan de leerlingen. Het uitdelen van dit erratum wordt vermeld in de Nieuwsbrief, zodat ook de ouders kunnen weten dat er een erratum is uitgedeeld.

Vanwege de wettelijke regeling dat personen van 18 jaar en ouder meerderjarig zijn, zijn zij dus zelf verantwoordelijk voor het navolgen van de bepalingen van het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting alsmede voor de gevolgen die dat heeft. Voor leerlingen jonger dan 18 jaar zijn ouders/verzorgers verantwoordelijk.

A. van der Snel, teamleider havo

**Bij dit programma van toetsing en
afsluiting behoren de bepalingen uit het
Examenreglement van het
Vechtdal College**

Inhoudsopgave PTA havo-4

1. Voorwoord
2. Een aantal belangrijke gegevens en regels
3. Huiswerk
4. Enkele bepalingen uit het Examenreglement
5. Bevorderingsregeling
6. Slaag/zak-regeling
7. Algemene opzet van het PTA
8. Schema toets-weken/herkansingen
9. Programma van Toetsing en Afsluiting per vak

1. Voorwoord

In dit boekje tref je het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) aan van leerjaar havo-4, schooljaar 2022-2023.

Het begint met een aantal gegevens en regels voor het PTA, die gelden voor de toetsen, praktische opdrachten en handelingsdelen van de verschillende vakken. Daarna volgt een algemeen gedeelte over huiswerk. Verder wordt per vak per periode aangegeven wat aan de orde komt en hoe het getoetst wordt. Naast het PTA, waarin de toetsen voor het SchoolExamen-dossier zijn opgenomen, de SE-toetsen, komt er voor ieder vak een jaarplanner, waarin zowel SE-toetsen alsook de overgangstoetsen zijn opgenomen. Zo komt er een totaal overzicht van alle toetsen per leerjaar tot stand. Omdat in havo-4 slechts bij een gering aantal vakken SE-toetsen worden afgenomen, zal de omvang van het PTA beperkt zijn. Het PTA geldt voor één jaar. Dat betekent dat aan het einde van het schooljaar het examendossier nog niet compleet is.

Het gedeelte van leerjaar havo-5 hoort daar ook bij, dan is het pas volledig. Per vak zal aangegeven worden hoe de behaalde cijfers voor het examendossier in havo-4 meetellen voor het schoolexamen.

Directeur Vechtdal College

M. Doedens,
Voorzitter examencommissie

2. Een aantal belangrijke gegevens en regels

In de bovenbouw havo zijn voor de SE-toetsen en de overgangstoetsen twee soorten beoordelingen:

- één met cijfers
- één zonder cijfers (handelingsdeel)

Toetsen

Een toets bestaat uit een aantal open en/of gesloten vragen. Een toets wordt altijd beoordeeld met een cijfer. Er zijn toetsen die meetellen voor het examendossier en er zijn toetsen, die alleen meetellen voor de overgang naar het volgende leerjaar.

Het schooljaar kent 3 perioden. Tijdens iedere periode worden (gecoördineerde) **toetsen** afgenomen en na elke periode volgt een korte toets-week voor langere toetsen. Vooraf verschijnt steeds een rooster waarop tijdstip en lokaal van elke toets vermeld wordt. Noteer de voor jou belangrijke informatie meteen in je agenda. Je bent zelf verantwoordelijk voor het noteren van de toets-data en plaatsen. Aan eventuele misverstanden ("ik had mijn vriend gevraagd het rooster voor mij op te halen en de tijden door te bellen, maar hij heeft nooit gebeld") kun je geen rechten op inhaaltoetsen of extra herkansingen ontlenuen.

Als een leerling te laat komt voor het maken van een toets krijgt hij geen extra tijd. Zelfs geldt dat wie een half uur of meer te laat komt niet meer de toets mag maken. Voor deze toets krijgt de leerling een 1. Deze toets mag wel ingehaald worden, met inlevering van een herkansingsformulier.

Bij een toets mogen de leerlingen geen mobieltje bij zich hebben. De mobieltjes worden op een tafel voor in het lokaal gelegd, of buiten de klas op een veilige plek bewaard (kluisjes!)

Herkansing, ziekte, inhalen

Er zijn verdeeld over periode 2 en periode 3 maximaal 3 herkansingsmogelijkheden; na periode 1 kan er dus niet worden herkanst. Per periode kunnen maximaal 2 toetsen worden herkanst, in totaal zijn er 3 herkansingen. Let op: De herkansbare toetsen uit periode 1 kunnen alleen na periode 2 worden herkanst.

Er geldt geen beperking voor het aantal toetsen dat voor een bepaald vak mag worden herkanst. Er mogen ook herkansingen worden gespaard. In het PTA wordt bij elk vak aangegeven welke toetsen herkanst kunnen worden. Wanneer een deadline voor een handelingsdeel of PO niet wordt gehaald, verspeel je een herkansing.

Voor de toetsen die vallen **tussen de toets-weeken** geldt dat als een leerling een toets, met een geldige reden¹, niet heeft kunnen maken, deze leerling die toets binnen 14 dagen inhaalt. De docent bepaalt op welk moment de toets wordt ingehaald. De leerling verliest hierbij het recht op herkansing van de gemiste toets. De herkansing in zijn algemeenheid vervalt niet, maar het betreffende vak mag in die periode niet worden herkanst. Als ziekte de oorzaak is om een toets niet te maken, dan is van belang

---

¹ Bezoek aan dokter, tandarts of fysio geldt niet als geldige reden.

dat de ziekmelding vooraf telefonisch is gemeld door de ouders en achteraf met een briefje wordt bevestigd. Bij overmacht kan er een schriftelijk verzoek ingediend worden bij de teamleider om de toets alsnog te mogen maken. De teamleider beslist in overleg met de Examencommissie of het verzoek wel of niet wordt gehonoreerd.

Als een leerling een toets in de 1e en/of 2e toets-week mist, dan wordt de toets na periode 1 en/of periode 2 tijdens de centrale inhaalmomenten ingehaald. De leerling verliest hierbij het recht op herkansing van de gemiste toets. Ook hier geldt dat de herkansing in zijn algemeenheid niet vervalt, maar het betreffende vak mag in die periode niet worden herkanst. Als ziekte de oorzaak is om een toets niet te maken, dan is van belang dat de ziekmelding vooraf telefonisch is gemeld door de ouders en achteraf met een briefje wordt bevestigd. Bij overmacht² kan er een schriftelijk verzoek ingediend worden bij de teamleider om de toets alsnog te mogen maken. De teamleider beslist in overleg met de Examencommissie of het verzoek wel of niet wordt gehonoreerd.

Inhalen van niet gemaakt werk

In principe moeten alle cijfers aan het einde van elke periode bekend zijn. Als er cijfers, om wat voor reden dan ook, ontbreken, dan is dat zichtbaar in Magister met de aanduiding **Inh** (inhalen). De leerling is zelf verantwoordelijk om te zorgen dat het gemiste werk aan het einde van de periode is ingehaald dan wel afspraken zijn gemaakt om het gemiste werk in te halen. Bij langdurig verzuim wegens ziekte of andere bijzondere omstandigheden, wordt in overleg met de leerling maatwerk toegepast. Als aan het einde van de periode het inhaalwerk nog niet is ingehaald (of een afspraak over het inhalen is gemaakt), wordt dit beschouwd als onregelmatigheid en neemt de examencommissie een besluit conform het examenreglement.

Ziekte/overmacht

Als ziekte de oorzaak is om een toets niet te maken, dan is het van belang dat de ziekmelding vooraf telefonisch is gedaan door je ouders en achteraf met een briefje wordt bevestigd. Bij overmacht kan er een schriftelijk verzoek ingediend worden bij de teamleider om de toets alsnog te mogen maken. De teamleider beslist of het verzoek wel of niet wordt gehonoreerd.

Een leerling die een toets heeft ingehaald vanwege langdurige ziekte of andere gewichtige redenen, en een onvoldoende resultaat heeft behaald, kan een verzoek indienen bij de examencommissie om deze toets toch te mogen herkansen. De examencommissie doet een bindende uitspraak.

Als je ziek bent of niet verschijnt tijdens de herkansing van een reeds gemaakte toets, vervalt je recht op herkansing en geldt het oorspronkelijk behaalde cijfer. Eventueel kan een verzoek ingediend worden bij de examencommissie om deze toets alsnog te mogen herkansen. De examencommissie doet een bindende uitspraak.

Handelingsdeel

Onderdelen die niet met een cijfer worden afgesloten horen bij het zogenaamde handelingsdeel. Opdrachten van het handelingsdeel worden beoordeeld met **o**(nvoldoende, **v**(oldoende) of **g**(oed). Opdrachten die met een onvoldoende worden

---

² Onder overmacht valt niet doktersbezoek tandarts of fysio.

beoordeeld, moet je over doen tot de opdracht naar het oordeel van je docent naar behoren is vervuld, dus met een **v** kan worden beoordeeld. Onderdelen van het handelingsdeel kun je nooit tegen elkaar wegstrepen: het is niet zo dat een g, een v en een o gemiddeld een v opleveren. Onderdelen van het handelingsdeel kun je dus nooit compenseren. De leerling dient zich te houden aan de uiterste inleverdatum. Is dat niet het geval dan kan Is dat niet het geval dan kan, ten koste van een herkansing, alsnog een week verlenging gekregen worden. In havo-5 geldt dat als het handelingsdeel onvoldoende blijft de leerling wel examen mag doen, maar dat hij geen diploma krijgt totdat dit handelingsdeel voldoende is afgerond.

Praktische opdrachten

Een praktische opdracht wordt beoordeeld met een cijfer. De cijfers van enkele kleine opdrachten kunnen worden gecombineerd tot een opdrachtcijfer. De leerling dient zich te houden aan de uiterste inleverdatum. Is dat niet het geval dan kan, ten koste van een herkansing, alsnog een week verlenging gekregen worden. Overschrijding ervan leidt in principe tot het cijfer 1. Praktische opdrachten kunnen niet worden herkanst.

Profielwerkstuk

De onderwerpkeuze geschiedt in de derde periode van leerjaar havo-4. De afronding van het profielwerkstuk vindt plaats in de tweede periode van leerjaar havo-5. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer. Dit cijfer telt mee in het combinatiecijfer. Het combinatiecijfer is een van de cijfers, op basis waarvan vastgesteld wordt of je al of niet geslaagd bent.

Samengesteld cijfer

Het samengestelde cijfer is een overgangscijfer dat in havo-4 gevormd wordt door het rekenkundig gemiddelde van de 'kleine' vakken of onderdelen die met een cijfer op de cijferlijst staan. Naast de 'losse' cijfers verschijnt ook het samengestelde cijfer op de cijferlijst aan het eind van het betreffende schooljaar. Het samengestelde cijfer telt bij het bepalen van de overgang als een 'vak' mee.

Het samengestelde cijfer wordt opgebouwd uit het gemiddelde van het (op hele cijfers afgerond) eindresultaat van godsdienst, ckv en maatschappijleer.

Dit gemiddelde wordt weer afgerond op een heel cijfer, waarbij een 5,5 een 6 wordt en een 5,49 een 5. Om te kunnen overgaan mag géén van de onderdelen van het combinatiecijfer (afgerond) een 3 of lager zijn.

Combinatiecijfer

Het combinatiecijfer is een schoolexamencijfer dat in havo-5 gevormd wordt door het rekenkundig gemiddelde van de 'kleine' vakken of onderdelen die met een cijfer op de cijferlijst staan. Naast de 'losse' cijfers verschijnt ook het combinatiecijfer op de cijferlijst die bij de examenuitslag hoort. Het combinatiecijfer telt bij het bepalen van de uitslag als een 'vak' mee.

Het combinatiecijfer wordt opgebouwd uit het gemiddelde van het (op hele cijfers afgeronde) eindresultaat van godsdienst (havo-5), ckv (havo-4), ma (havo-4) en het profielwerkstuk (havo-5). Dit gemiddelde wordt weer afgerond op een heel cijfer, waarbij een 5,5 een 6 wordt en een 5,49 een 5. Om te kunnen slagen mag géén van de onderdelen van het combinatiecijfer (afgerond) een 3 of lager zijn. Zie het schema.

havo 4	gd +	ckv + ma	=	$(gd+ckv+ ma)/3 =$ samengesteld cijfer
		↓ ↓		
Havo 5	gd +	ckv + ma	pws =	$(gd+ckv+ma+pws)/4 =$ combinatiecijfer

Deadline

Voor het handelingsdeel, het profielwerkstuk en de praktische opdrachten gelden deadlines. Een deadline is een uiterste inleverdatum of een datum waarop iets afgerond dient te zijn. Daar waar een datum wordt genoemd kan er tot uiterlijk 13.00 uur ingeleverd worden. Om risico's te vermijden is het zaak ver voor de deadline werk af te ronden en bij de docent in te leveren. Het niet tijdig inleveren heeft gevolgen voor de cijfermatige beoordeling.

Rapportage

Drie maal per cursusjaar wordt een overzicht verstrekt met de tot dan toe behaalde resultaten. In het PTA is bij elk vak aangegeven hoe het eindcijfer tot stand komt. De behaalde resultaten zijn ook via het programma Magister in te zien.

Bewaren en opslaan van werkstukken

De school bewaart werkstukken e.d. tot een half jaar na het CE. Je dient zelf initiatief te nemen als je een werkstuk terug wilt hebben.

3. Huiswerk

Als leerling mag je van de je vakdocent verwachten dat hij/zij het huiswerk voor een komende les duidelijk aan je opgeeft of materiaal verstrekt waaruit blijkt wat er voor de volgende les gedaan moet zijn. Het is de verantwoordelijkheid van de docent dat jij als leerling weet waar je, wat het huiswerk betreft, aan toe bent. Je mag hier de docent ook op aanspreken.

Wanneer je in de les aan het werk kunt, ligt het voor de hand dat je werkt aan de opdrachten die je moeilijk vindt. Of dat je het lastige deel van de leerstof nog eens doorneemt en er vragen over stelt. De docent is immers aanwezig om door jou gestelde vragen te beantwoorden. De opdrachten die je eenvoudig vindt, maak je dan thuis. De vakdocent verwacht van jou dat jij het huiswerk af hebt, dat je hebt geleerd wat je moet leren, dat je je aan de opdrachten houdt. Kortom, het is de verantwoordelijkheid van de leerling om ervoor te zorgen dat de volgende les goed is voorbereid. Belangrijk hierbij is dat je ontdekt dat er verschil is tussen leren en maken van de leerstof en het beheersen van leerstof. Verder is het erg belangrijk dat je regelmatig werkt.

Wanneer je door ziekte o.i.d. het huiswerk niet hebt gemaakt, dan meld je dat aan het begin van de les. De docent gaat ervan uit dat je achterstallig huiswerk een volgende les hebt bijgewerkt.

Wanneer huiswerk, leerwerk of opgegeven opdrachten etc. niet in orde zijn, zal de docent je hier op aanspreken. Zoals het jouw verantwoordelijkheid is om het werk te maken of te leren, is het de verantwoordelijkheid van de docent om je werkzaamheden te controleren.

In het begin van de bovenbouw zal dit meer en nadrukkelijker gebeuren dan aan het eind: jij zult als leerling zelfstandiger (moeten) worden en steeds een beetje meer verantwoordelijkheid op je moeten nemen. Je gaat per slot van rekening eindexamen doen en bereidt je voor op een vervolgopleiding.

Het streven is om per vak te registreren in welke mate het huiswerk voor het betreffende vak wel of niet in orde was. De registratie heeft een signalerende functie voor leerling, mentor en ouders.

4. Enkele bepalingen uit het Examenreglement van het Vechtdal College

Algemeen

Voor kandidaten die 18 jaar of ouder zijn geldt dat daar waar ouder(s)/verzorger(s) vermeld zijn, "de leerling" gelezen dient te worden.

Regels voor de gang van zaken

- Voor alle vakken en alle onderdelen van het eindexamen geldt, dat alle eventuele wijzigingen tijdig aan de voorzitter van de examencommissie, de betrokken examinerator of examinatoren en de betrokken kandidaat of kandidaten bekend gemaakt worden.
- Deelname aan enige toets van het eindexamen betekent, dat het eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt.
- Als een kandidaat door ZIEKTE OF DOOR ANDERE OMSTANDIGHEDEN buiten zijn schuld verhinderd is aan een onderdeel van het schoolexamen of centraal examen deel te nemen, dan moet de directeur - gedelegeerd aan de teamleider - daarvan tevoren onmiddellijk telefonisch in kennis gesteld worden, in geval van ziekte met opgave van de naam van de behandelende arts.
- Zo spoedig mogelijk moet een door de ouders/verzorgers getekende verklaring worden afgegeven waarin vermeld wordt: de aard van de ziekte, de naam en het adres van de arts die geraadpleegd is, of, indien het andere omstandigheden betreft, de naam en het adres van personen die informatie kunnen verschaffen.
- Als er geen verklaring als eerdergenoemd kan worden afgegeven, wordt de kandidaat geacht zich zonder geldige reden aan het schoolexamen te hebben onttrokken, hetgeen kan leiden tot verder uitsluiting van het schoolexamen.
- Een kandidaat die BUITEN ZIJN SCHULD NIET AANWEZIG kan zijn bij een van de onderdelen van het schoolexamen heeft het recht dit onderdeel in te halen.
- Dit dient zo spoedig mogelijk aan de directeur gemeld te zijn. (gedelegeerd aan de teamleider).
- Hij pleegt daartoe binnen een week na terugkomst op school overleg met de betreffende docent over het tijdstip van de afname van de toets.
- In gevallen waarin een kandidaat niet optimaal aan een onderdeel van het schoolexamen kan deelnemen, dient dit gemeld te worden VOOR DE AANVANG van het betreffende onderdeel, dus niet achteraf.

Beoordeling van het schoolexamen en bepaling van de eindcijfers

Het cijfer voor het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 t/m 10 met daar tussenliggende cijfers met een decimaal.

Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd wordt ook het cijfer van het CE gegeven in een decimaal. Het eindcijfer van een vak is het rekenkundig gemiddelde van het cijfer van het schoolexamen en het cijfer van het CE. Dit eindcijfer wordt afgerond tot een geheel getal: 0,5 of meer naar boven. Het eindoordeel over de vakken ckv en lo, alsmede het handelingsdeel dient voldoende of goed te zijn.

Onregelmatigheden

Wanneer een kandidaat zich aan het schoolexamen onttrekt of zich ten aanzien van (enig deel van) het schoolexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt, kan de directeur maatregelen nemen.

Deze maatregelen die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:

- a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
- b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer zittingen van het schoolexamen of het centraal examen;
- c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
- d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.

Het niet op tijd inleveren van de boekenlijsten (talen), scripties e.d. kan ook leiden tot maatregelen zoals hiervoor genoemd. Wanneer de onregelmatigheid pas wordt ontdekt na afloop van het schoolexamen respectievelijk examen, kan de directeur:

- a. het schoolexamen ongeldig verklaren, hetgeen tevens ontzegging van deelname aan het centraal examen inhoudt, of
- b. bepalen dat het schoolexamen slechts geldig is na een hernieuwd schoolexamen in de door hem aan te wijzen onderdelen en op de door hem te bepalen wijze, respectievelijk de kandidaat het diploma en de cijferlijst onthouden.

Ontzegging van de verdere deelname aan het schoolexamen of ongeldigverklaring van het schoolexamen houdt ontzegging van deelname aan het centraal examen in. Indien het bedrog eerst na afloop van het centraal examen wordt ontdekt, onthoudt de directeur de kandidaat het diploma. Indien een andere onregelmatigheid eerst na afloop van centraal examen wordt ontdekt, kan de directeur de kandidaat het diploma onthouden.

Voor beroepsmogelijkheden wordt verwezen naar art. II.7.6. van het examenreglement, dat ter inzage ligt bij de secretaris van het eindexamen.

5. Bevorderingsregeling

Algemeen

Aan het eind van het schooljaar is de bevorderingsvergadering. De uitspraak van deze vergadering is bindend. Voorafgaand is er in april (na de twee periode) een rapportenvergadering die van groot belang is. Cijfers worden vastgesteld, maar ook zal in die vergadering worden gekeken of er herstelwerkzaamheden nodig zijn om aan het eind van het schooljaar toch bevorderd te kunnen worden.

Als een leerling wordt afgewezen en havo-4 opnieuw wil gaan doen, komt er altijd een handelingsplan. Dit handelingsplan kan betekenen dat er in de zomervakantie door de leerling aan een taak gewerkt moet worden. Het handelingsplan geldt voor het hele leerjaar havo-4, tenzij anders wordt afgesproken.

Bevorderingsregeling, leerjaar havo-4

De bevorderingsregeling komt voor 1 december te staan op de website van de school. In algemene zin lijkt deze veel op de slaag- zakregeling.

Een leerling dient alle toetsen, handelingsdelen en po's gemaakt te hebben om te kunnen worden bevorderd. De resultaten bepalen of deze leerling ook bevorderd kan worden. Als overgangscijfers gelden de afgeronde cijfers; cijfers die meetellen voor het schoolexamen zijn cijfers met een decimaal.

Het samengestelde cijfer dat meetelt voor de overgang naar havo-5 wordt aan het eind van havo-4 gevormd door de afgeronde eindcijfers van de vakken maatschappijleer, CKV en godsdienst. Die twee eindcijfers worden opgeteld en gedeeld door twee. Om te kunnen overgaan mag géén van de onderdelen van het samengesteld cijfer (afgerond) een 3 of lager zijn.

De leerling wordt bevorderd wanneer

- alle handelingsdelen goed of voldoende zijn afgerond.
- voor alle vakken het cijfer 6 of hoger is gehaald als overgangscijfer.
- er een 5 is en alle overige overgangscijfers 6 of hoger zijn.
- er een 4 is, alle overige overgangscijfers 6 of hoger zijn en het gemiddelde van alle vakken minimaal 6,0 is. Let op: een leerling met het eindcijfer 4 voor een van de vakken Nederlands, Engels of wiskunde is altijd een bespreekgeval!
- er twee keer 5 of een 5 en een 4 is behaald, de overige cijfers 6 of hoger zijn en het gemiddelde van alle vakken minimaal 6,0 is. Let op: een leerling met 2x het eindcijfer 5 voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde is altijd een bespreekgeval!

Een leerling wordt afgewezen wanneer er vijf of meer getelde onvoldoendes zijn behaald.

Bespreekzone

De leerlingen die niet rechtstreeks bevorderd worden of niet rechtstreeks worden afgewezen, worden in de rapportenvergadering besproken. Ook kan een leerling vanwege bijzondere omstandigheden in de bespreekzone komen.

De resultaten van de vakken Nederlands, Engels en wiskunde spelen in verband met de slaag- zakregeling, een nadrukkelijke rol.

De eindvergadering van de docenten neemt een beslissing of een leerling wel of niet bevorderd kan worden. Na bespreking wordt er in twee rondes gestemd: eerst voor het eigen vak; daarna 'gehoord hebbend de vergadering'. Wanneer de stemmen staken neemt de voorzitter van de vergadering een beslissing.

Een leerling met een zwakkere startpositie kan op vrijwillige basis een taak voor het betreffende vak krijgen. Hij/zij neemt daarbij een inspanningsverplichting op zich.

Afronding

De behaalde cijfers voor vakken met SE en CE worden afgekapt. Dat wil zeggen dat er in een stap moet worden afgerond. Een 5,49 is een 5,4 en dus wordt afgerond naar een 5. Het gemiddelde 5,51 betekent een 5,5 en wordt afgerond naar een 6.

Vakken met alleen een SE mogen in twee stappen afronden. In dat geval wordt 5,46 een 5,5 en dat wordt vervolgens een 6.

Bevordering

Er mag een keer worden gedoubleerd binnen een leerjaar. In twee opeenvolgende jaren doubleren is ook niet toegestaan. Als een leerling toch in twee opeenvolgende jaren doubleert, dan moet hij van school of naar een andere leerweg. Op voordracht van de rapportenvergadering kan een beargumenteerd verzoek tot uitzondering bij de voorzitter van de examencommissie worden ingediend.

6. Slaag/zak-regeling

Een examenkandidaat is geslaagd als:

- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of
- er 1 x 5 is gehaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
- er 1 x 4 of 2 x 5 of 1 x 5 en 1 x 4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6.0 is.

Daarnaast moeten ckv en lo zijn beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'. Cijfers voor maatschappijleer, godsdienst, CKV en het profielwerkstuk maken deel uit van het combinatiecijfer. Een eindcijfer van een drie of lager op de cijferlijst betekent dat de leerling niet geslaagd is. Dit geldt ook voor de verschillende onderdelen die meewegen in het combinatiecijfer. Voor alle duidelijkheid: als een van de onderdelen van het combinatiecijfer een drie of lager is, is de leerling niet geslaagd, zelfs als het gemiddelde (oftewel: het combinatiecijfer) een zes of hoger is.

Sinds 1 augustus 2011 zijn de eindexameneisen gewijzigd:

Voor alle vakken op het centraal examen (CE) moet gemiddeld een voldoende worden gehaald (5,50).

Er mag maximaal één 5 als eindcijfer (het gemiddelde van het SE en het CE) worden gescoord voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde.

Vanaf 2014 golden er extra eisen voor taal en rekenen. Voor de Nederlandse taal is dit opgenomen in het eindexamen. Voor rekenen is de Rekentoets komen te vervallen.

Een bijzondere situatie is er wanneer een extra vak gekozen is. Indien het nodig is de kandidaat te laten slagen kunnen een of meer vakken niet betrokken worden bij de uitslag. De overgebleven vakken dienen wel een volledig vakkenpakket te vormen.

7. Algemene opzet van het Programma van Toetsing en Afsluiting havo-4

Het schooljaar wordt verdeeld in drie perioden:

1. 1^e periode: maandag 29 augustus 2022 t/m vrijdag 2 december 2022
2. 2^e periode: maandag 5 december 2022 t/m vrijdag 17 maart 2023
3. 3^e periode: maandag 20 maart 2023 t/m vrijdag 21 juli 2023

Aan het eind van iedere periode is er een toets-week*.

- Toets-week 1^e periode: dinsdag 22 november 2022 t/m donderdag 1 december 2022
- *Centraal inhaalmoment gemiste toetsen v/d toets-week: woensdag 7 december 2022*

- Toets-week 2^e periode: woensdag 8 maart t/m vrijdag 17 maart 2023
- *Centraal inhaalmoment gemiste toetsen v/d toets-week: woensdag 22 maart 2023*

- Toets-week 3^e periode: vrijdag 23 juni 2023 t/m woensdag 5 juli 2023.
- *Centraal inhaalmoment gemiste toetsen v/d toets-week: vrijdag 7 juli 2023*

- *Vrijdag 24 maart 2023 Opgave herkansingen (maximal 2 herkansingen uit periode 1 en 2)*
Herkansingsdatum woensdag 29 maart 2023

- *Vrijdag 7 juli 2023 Opgave herkansingen (maximal 2 herkansingen uit periode 2 en 3)*
Herkansingsdatum woensdag 12 juli 2023

Programma van Toetsing en Afsluiting schooljaar 2022-2023 vak: Aardrijkskunde studie: havo-4 Docent: HTN

Periode	Examenenheid/Eindtaken/ taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Havo-4							
Per. 1 (wk. 35-48)	A1, B1, B2, B3, D1	Wereld, Arm en Rijk, H1, 2 en 3	s	80	A	ja	10%
Per. 2 (wk. 49-11)	A1, C1, C2, C3	Aarde, Systeem Aarde H1, 2 en 3	s	80	B	ja	10%
Per. 3 (wk. 12-29)	A1, B1, B2, B3	Wereld/Aarde, (over)leven in Europa H1, 2, 3 en 4	s	80	C	ja	10%
	A1, A2	PO	s		D	nee	5%
							35%

Berekening cijfer Schoolexamen:

$$SE<A>\times 10\% + SE<B>\times 10\% + SE<C>\times 10\% + SE<D>\times 5\%$$

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, s = toets (toevoeging w= weinig leerwerk, n= normale hoeveelheid leerwerk, v= veel leerwerk)

Methode: De Geo katernen: 'Arm en Rijk', 'Aarde' en '(over)leven in Europa' van Thieme Meulenhoff.

Zie voor de uitwerking van de domeinen de volgende link: https://www.examenblad.nl/examenstof/aardrijkskunde-havo/2020/f=/aard_havo.pdf

Periode	Exameneenheid/Eindtermen / taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 1 (wk. 35 -48)							
Per. 2 (wk. 49 -11)							
Per. 3 (wk. 12 -29)	Domein: A (Basisvaardigheden), B (Van persoon naar rechtspersoon), Domein C (Interne organisatie en personeelsbeleid), Domein D (Investeren en financieren)	B (Van persoon naar rechtspersoon): H 11,12 Domein C (Interne organisatie en personeelsbeleid): H 13, 14,15 Domein D (Investeren en financieren): H 16, 17,18	s (tw)	80	A	ja	25 %
							25 %

Berekening cijfer Schoolexamen:

SE havo-4 A = 25 % + SE havo-5 = 75 % = SE= cijfer Bedrijfseconomie

*Toetsvorm:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Domeinen*:

Klik voor een toelichting op de domeinen op volgend link: https://www.examenblad.nl/examenstof/conceptsyllabus-bedrijfseconomie-6/2024/havo/f=/Conceptsyllabus_bedrijfseconomie_havo_ce_2024_v_1.pdf

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

Opmerkingen: Tijdens de toets geen grafische rekenmachine gebruiken. Voorgaande stof wordt altijd bekend verondersteld.

Programma van Toetsing en Afsluiting schooljaar 2022-2023

vak: biologie

havo 4

Docent: Rmj

Periode	Exameneenheid/Eindtermen/taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen “Wat moet je kennen en kunnen”	Inhoud onderwijsprogramma “Wat ga je hiervoor doen?”	Toets vorm*	Toets duur*	Toets code	Herkan sing Ja/Nee	Weging
1 (wk. 35-48)	B1 Eiwitsynthese, B2 Stofwisseling van de cel, C1 Zelforganisatie van cellen, D2 Gedrag en interactie, E1 DNA-replicatie, E2 Levenscyclus van de cel, F1 Selectie	H1 Gedrag H2 Cellen	twS (n)	40	A	Nee	10%
2 (wk. 49-11)	A Vaardigheden, B2 Stofwisseling van de cel, B4 Zelfregulatie van het organisme, C2 Zelforganisatie van het organisme, D3 Seksualiteit, E2 Levenscyclus van de cel, E3 Voortplanting van het organisme	H3 Onderzoek doen H4 Voortplanting en seksualiteit	trS (n)	40	B	Nee	10%
	B2 Stofwisseling van de cel, B3 Stofwisseling van het organisme, B6 Beweging van het organisme	H5 Voeding en energie H6 Voeding en vertering	twS (v)	40	C	Ja	10%
3 (wk. 12-29)	A Vaardigheden, B8 Regulatie van ecosystemen, C3 Zelforganisatie van ecosystemen, D4 Interactie in ecosystemen, F2 Soortvorming F3 Biodiversiteit	H7 Soorten en relaties H8 Ecosysteem en evenwicht	twS (n)	40	D	Nee	10%

Berekening cijfer schoolexamen $(Ax10\%) + (Bx10\%) + (Cx10\%) + (Dx10\%) = 40\%$ (daarbij komt volgend jaar het SE van havo-5 dat 60% meetelt)

*Toetsvorm: tw = toetsweek, tr = toetsrooster, s = toets (toevoeging w=weinig leerwerk, n=normale hoeveelheid leerwerk, v= veel leerwerk), PO=praktische opdracht

Programma van Toetsing en Afsluiting schooljaar 2022-2023

vak: CKV studie: havo-4 Docent: VLJ/ KSR

Periode	Exameneenheid/Eindtermen/taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen “Wat moet je kennen en kunnen”	Inhoud onderwijsprogramma “Wat ga je hiervoor doen?”	Toetsvorm*	Toetsduur*	Toetscode	Herkansing Ja/Nee	Weging
Havo-4							
1 (wk. 35-48)	A: Verkennen	Discussie kunstdisciplines	M	10 min. per presentatie.	A	Nee	10%
1 (wk. 35-48)	A: Verkennen	Ontwerp je eigen kunstautobiografie	PO	+/- 3 blokuren	B	Nee	10%
1 (wk. 35-48)	B: Verbreden	Onderzoek: wat past bij een kunstdiscipline uit het CKV methodeboek. Blz: 7 - 23	O	+/- 4 blokuren	C	Ja	10%
2 (wk 49- 11)	C: Verdiepen	Praktische opdracht: wat past bij de gekozen kunstdiscipline en onderzoek uit periode 1. CKV methodeboek: blz: 7 - 23	PO	+/- 9 blokuren	D	Nee	15%
2 (wk 49- 11)	D: Verbinden	Praktische opdracht presenteren. CKV methodeboek: blz: 7- 23	M	10 min. per presentatie	E	Ja	10%

Periode	Examineenheid/Eindtermen/taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen “Wat moet je kennen en kunnen”	Inhoud onderwijsprogramma “Wat ga je hiervoor doen?”	Toetsvorm*	Toetsduur*	Toetscode	Herkansing Ja/Nee	Weging
3 (wk 12-29)	B: Verbreden	Onderzoek East side gallery. CKV methodeboek P.9.	O	+/- 2 blokken	F	Nee	15%
3 (wk 12-29)	C: Verdiepen	Praktische opdracht Engagement en Amusement opdracht East Side Gallery. Ckv methodeboek. P.9.	PO	+/- 5 blokken	G	Nee	15%
3 (wk 12-29)	D: Verbinden	Praktische opdracht presenteren, East Side Gallery. CKV methodeboek. P.9.	M	10 min. per presentatie	H	Ja	15%

Berekening cijfer schoolexamen: in havo 4 wordt 100% behaald en het vak afgerond.

$(A \times 10\%) + B \times 10\% + (C^* \times 10\%) + (D \times 15\%) + (E^* \times 10\%) + (F \times 15\%) + (G \times 15\%) + (H^* \times 15\%) = 100\%$ cijfer SE vak

*Toetsvorm: **tw** = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Klik op onderstaande link voor de uitwerking van het domein:

CKV: <https://www.slo.nl/handreikingen/havo-vwo/handreiking-se-ckv-hv/examenprogramma/examenprogramma-havo/>

Periode	Examenenheid/Eindtermen / taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 1 (wk. 35-48*)							
Per. 2 (wk. 49-11*)	Domein* E1: Literatuur	Literair werk I*	s	40	A	nee	10%
Per. 3 (wk. 12-29)							
							10%

Berekening cijfer Schoolexamen:

SE havo-4 A = 10% + SE havo-5 = 90% = SE=cijfer Duits

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Domeinen*: Klik voor een toelichting op de domeinen op volgend link: https://www.examenblad.nl/examenstof/moderne-vreemde-talen-havo/2022/havo/f=/mvt_havovwo.pdf

Literaire werken*:

Bij afwezigheid van een toets over een literair werk dient ten allen tijde een vervangende titel te worden gelezen.

Toetsweken*: De laatste 2 weken van periode 1 en 2 zijn toetsweken. Voor periode 3 staan de toetsweken voor week 26/27 gepland.

Programma van Toetsing en Afsluiting schooljaar 2022-2023 vak: economie studie: havo 4 Docent: Lgg, tms, wlm

Periode	Exameneenheid/Eindtermen / taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen “Wat moet je kennen en kunnen”	Inhoud onderwijsprogramma “Wat ga je hiervoor doen?”	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 1 (wk. 35-48)	Domein A,B,C - Schaarste, Ruil Domein A,F,K - Keuzeonderwerp arbeidsmarkt - Samenwerken en onderhandelen - Onderzoek en experiment	Schaarste geld en handel, hfst 1,2 en 3	S	40	A	Nee	5%
		Speltheorie hfst 1,2,3 en materiaal arbeidsmarkt	Tw, S	80	B	Nee	5%
Per. 2 (wk. 49-11)	Domein A,C,D,J - Markt, vraag en aanbod - Onderzoek en experiment	Vraag en aanbod hfst 1,2 en 3 Markt en overheid: hfst 1 en 2	TW,S	80	C	Ja	10%
Per. 3 (wk. 12-29)	Domein A,D,E	Markt en overheid hfst 3 Heden verleden toekomst alle hoofdstukken	Tw, S	80	D	Ja	10%

Berekening cijfer Schoolexamen:

Bijvoorbeeld: SE havo-4 A = 5% B = 5% C = 10% D = 10% + SE havo-5 = 70% = SE=cijfer Economie

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

Periode	Examineenheid/Eindtermen / taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 1 (wk. 35-48*)	Domein* E1: Literatuur	Literair werk* 1	s	40	B	nee	
Per. 2 (wk. 49-11)	Domein E1: Literatuur	Literair werk 2	s	40	B	nee	
Per. 3 (wk. 12-29)	Domein E1: Literatuur	Literair werk 3	s	40	B	nee	
							10%

Berekening cijfer Schoolexamen:

SE havo-4 A = 10% + SE havo-5 = 90% = SE-cijfer Engels

***Toetsvorm:** **tw** = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

***Domeinen:** Klik voor een toelichting op de domeinen op [deze](#) link.

***Literaire werken:** Bij afwezigheid van een toets over een literair werk dient te allen tijde een vervangende titel te worden gelezen. Het SE-cijfer voor literatuur bestaat uit het gemiddelde resultaat van de 3 afzonderlijke toetsen (1 per periode).

***Toetsweken:** De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

	Examineenheid/Eindtermen / taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 1 (wk. 35-48*)							
Per. 2 (wk. 49-11)	Domein E: Literatuur	Je leest een literair werk (1) en maakt hier een schriftelijke toets over.	S	40	A	nee	10%
Per. 3 (wk. 12-29)	Domein E: Literatuur	Je leest een literair werk (2) en maakt hier een schriftelijke toets over.	S	40	B	nee	10%
							20%

Berekening cijfer Schoolexamen:

SE Havo-4: 20% (A + B) + SE Havo-5: 80% = cijfer Frans

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken, maar in periode 3 is dit week 26 + 27

Programma van Toetsing en Afsluiting schooljaar 2022-2023 vak: geschiedenis studie: havo-4 Docent:

Periode	Examineenheid/Eindtermen / taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 1 (wk. 35-48*)	Domein* A: Historisch besef Domein* B: Oriëntatiekennis Domein* C: Thema's Hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 thema	Hoofdstuk 3 Tijd van monniken en ridders en hoofdstuk 4 Tijd van steden en staten	po		A	nee	5%
Per. 2 (wk.49-11*)	Domein* A: Historisch besef Domein* B: Oriëntatiekennis	Hoofdstuk 6 Tijd van regenten en vorsten en hoofdstuk 7 Tijd van pruiken en revoluties	S	80	B	Ja	5%
Per. 3 (wk. 12-29)	Domein* A: Historisch besef Domein* B: Oriëntatiekennis Domein* C: Thema's Domein* E: Oriëntatie studie en beroep	Je bestudeert de Historische Context: Britse rijk en hoofdstuk 8 tijdvak van Burgers en stoommachines.	S (tw-3)	80	C	Ja	10%
							20%

Berekening cijfer Schoolexamen:

SE havo-4 A = 5% + B = 5% + C = 10% + SE havo-5 = 80% = SE cijfer Geschiedenis

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

Klik op onderstaande link voor de uitwerking van de domeinen*:

[https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-geschiedenis-havo-2021/2021/havo/f=/Geschiedenis havo %202021 versie 6.pdf](https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-geschiedenis-havo-2021/2021/havo/f=/Geschiedenis%20havo%202021%20versie%206.pdf)

Periode	Examineenheid/Eindtermen/ taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm	Toetsduur	Toetscode	Herkansing Ja/Nee	Weging
Havo 4 Per. 1 (wk. 35-48)	Domein A: Competent in zelfreflectie en ontwikkeling Domein B: Competent in communicatie en dialoog Domein C: Hermeneutisch competent Domein D: Spiritueel competent Domein G: Sociaal competent	Wereldgodsdiensten Hindoeïsme	TW S N	40 min	A	nee	11%

Periode	Examenenheid/Eindtermen/ taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm	Toetsduur	Toetscode	Herkansing Ja/Nee	Weging
Per. 2 (wk. 49-11)	Domein A: Competent in zelfreflectie en ontwikkeling Domein B: Competent in communicatie en dialogoog Domein C: Hermeneutisch competent Domein D: Spiritueel competent Domein G: Sociaal competent	Wereldgodsdiensten Boeddhisme	TW S N	40 min	B	ja	11%

Periode	Examineenheid/Eindtermen/ taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm	Toetsduur	Toetscode	Herkansing Ja/Nee	Weging
Per. 3 (wk. 12-29)	Domein A: Competent in zelfreflectie en ontwikkeling Domein B: Competent in communicatie en dialogoog Domein C: Hermeneutisch competent Domein D: Spiritueel competent Domein G: Sociaal competent	Wereldgodsdiensten Islam	TW S N	40 min	C	ja	11%
							33%

Berekening cijfer Schoolexamen:

SE havo-4 A = 33% + SE havo-5 = 67% = SE=cijfer Godsdienst

Toetsvorm*: tw = toetsweek, s = toets Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

Domeinen Een toelichting op de domeinen vind je in magister Elo

Programma van Toetsing en Afsluiting schooljaar 2022-2023 vak: Informatica studie: havo-4 Docent: GLH

Periode	Exameneenheid/Eindtermen/ taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 1 (wk. 35-48*)	Domein* D: Programmeren	Visueel programmeren met JavaFX	po		A	nee	6%
	Subdomein E1: Decompositie Subdomeinen L1, L2 en L3: Netwerken	Computerarchitectuur en netwerken	s(tw)	80	B	ja	8%
Per. 2 (wk. 49-11*)	Subdomein F2: Maatschappelijke aspecten	Informatica in de samenleving	po		C	nee	6%
	Domein C: Informatie	Informatieverwerkende systemen	s(tw)	40	D	ja	8%
Per. 3 (wk. 12-29*)	Domein F: Interactie	Gebruikersinterfaces	po		E	nee	6%
	Subdomein E2: Security Subdomeinen F2, F3, F4: Interactie Subdomein L2: Internet	Security	s(tw)	80	F	nee	6%
							40%

Berekening cijfer Schoolexamen:

SE cijfer Informatica = SE4(A-6%, B-8%, C-6%, D-8%, E-6%, F-6%) 40% + SE5 60%

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Domeinen*:

Klik voor een toelichting op de (sub)domeinen op volgend link: https://www.examenblad.nl/examenstof/informatica-havo-en-vwo-3/2022/f=/examenprogramma_Informatica_havo-vwo.pdf

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

Periode*	Exameneenheid/Eindtermen / taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 1 (wk. 35-48)							
Per. 2 (wk. 49-11)	Kunst (beeldende vormgeving) Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep Kunst Algemeen Domein A: Vaardigheden Domein B: Invalshoeken voor reflectie Domein C: Onderwerpen	Praktisch werkstuk (2d, 3d of media) + onderzoek in dummy	po	80	A	nee	5%
		Toets Cultuur van het Moderne (Inleiding, Beeldende kunst, Dans Architectuur, Muziek)	s(tw)		B	ja	5%
Per. 3 (wk. 12-29)	Kunst (beeldende vormgeving) Domein A: Vaktheorie Domein B: Praktijk Domein C: Oriëntatie op studie en beroep	Praktisch werkstuk (2d, 3d of media) + onderzoek in dummy	po	80	C	nee	5%
		Toets Cultuur van het Moderne (alle	s(tw)		D	ja	5%

	Kunst Algemeen Domein A: Vaardigheden Domein B: Invalshoeken voor reflectie Domein C: Onderwerpen	kunstdisciplines: Inleiding, Beeldende kunst, Dans, Architectuur, Muziek, Theater, Film)						
								20%

Berekening cijfer Schoolexamen:

SE havo-4 A+B+C+D = 20% + SE havo-5 = 80% = SE-cijfer Kunst

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Domeinen*:

Klik voor een toelichting op de domeinen van Kunst Algemeen op de volgende link: https://www.examenblad.nl/examenstof/syllabus-kunst-algemeen-havo-2023/2023/havo/f=/kunst_algemeen_havo_versie_2_2023.pdf

Klik voor een toelichting op de domeinen van Kunst Beeldende Vorming op de volgende link:

https://www.examenblad.nl/examenstof/kunst-beeldende-vormgeving-havo/2023/havo/f=/kunstbv_havo.pdf

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

Programma van Toetsing en Afsluiting schooljaar 2022-2023 vak: Lichamelijke Opvoeding studie: Havo 4

Periode	Exameneenheid/Eindtermen / taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm *	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 1 (wk 35-48)	Domein A: Vaardigheden	A: Op een verantwoorde wijze deelnemen aan bewegingsactiviteiten	h	n.v.t.	A	Ja	1
	Domein B: Bewegen	B: Je kan deelnemen aan verschillende bewegingsactiviteiten: <ul style="list-style-type: none"> • Atletiek • Doelspel • Turnen 	h			Ja	
Per. 2 (wk 49-11)	Domein A: Vaardigheden	A: Op een verantwoorde wijze deelnemen aan bewegingsactiviteiten	h	n.v.t.	B	Ja	1
	Domein B: Bewegen	B: Je kan deelnemen aan verschillende bewegingsactiviteiten: <ul style="list-style-type: none"> • Turnen • Doelspel • Terugslagspel 	h			Ja	
	Domein C: Bewegen en regelen	C: Je kan ondersteunende rollen in bewegingssituaties vervullen zoals scheidsrechter/begeleider.	h			Ja	

Per. 3 (12-29)	Domein A: Vaardigheden	A: Op een verantwoorde wijze deelnemen aan bewegingsactiviteiten	h	n.v.t.	C	Ja	1
	Domein B: Bewegen	B: Je kan deelnemen aan verschillende bewegingsactiviteiten: <ul style="list-style-type: none"> • Atletiek • Slag- en loopspel • Doelspel 	h			Ja	
	Domein D: Bewegen en gezondheid	D: Je kan omgaan met belasting en risico's in bewegingssituaties.	h			Ja	

Berekening SE: LO wordt alleen voldoende afgesloten wanneer elke periode met een V of G is afgerond.

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Blessures:

Indien een leerling langdurig niet kan deelnemen aan de lessen Lichamelijke Opvoeding zal deze in overleg met de docent L.O. een verslag of werkstuk moeten maken. Initiatief in deze komt van de kant van de leerling.

Bovenstaande is noodzakelijk om bij een langdurige blessure het vak LO naar behoren af te ronden.

Programma van Toetsing en Afsluiting schooljaar 2022-2023 vak: ma studie: havo4 Docent: mln

Schriftelijk Domeincode's zijn te vinden op: https://www.examenblad.nl/examenstof/maatschappijleer-havo-2/2022/f=/mijleer_havo.pdf

Periode	Exameneenheid/Eindtermen/ taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Week	Toets vorm*	Toets duur	Toets code	Herkansing ja/nee	Weging SE en overgang
Per. 1 (wk. 35-48)	B1 – B2 – B3 Rechten/plichten en de praktijk van de rechtsstaat	Thema 'Rechtsstaat'	45/46	S (tw)	80	A	Ja	25%
Per. 2 (wk. 49-11)	C1 – C2 – C3 Politieke rechten; structuur van de democratie A1 – A2 Informatievaardigheden + Benaderingswijzen	Thema 'Parlementaire Democratie' Thema 'Wat is maatschappijleer' + Invalshoeken maatschappelijk vraagstuk	08/09	S (tw)	80	B	Ja	25%
			16	PO	180	C	Nee	25%
Per. 3 (wk. 12-29)	E1 – E2 – E3 – E4 – E5 / D1 – D2 – D3 – D4 Pluriforme samenleving Verzorgingsstaat	Thema 'Pluriforme Samenleving' en thema 'Verzorgingsstaat'	26/27	S (tw)	120	D	Ja	25%

Berekening cijfer schoolexamen

$(A \times 25\%) + (B \times 25\%) + (C \times 25\%) + (D \times 25\%) / 4 > = 100\%$ cijfer SE vak

Het cijfer van leerlingen die afstromen van vwo-4 naar havo 4 wordt berekend met de formule: Cijfer (vwo4 x 0,8) + 2
Het is mogelijk voor doublanten om vrijstelling te behalen, mits het behaalde cijfer 6,5>

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

Periode	Exameneenheid/Eindtermen / taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 1 (wk. 35-48)	Domein C1 Kracht en beweging	H 2 Sport en verkeer <i>Bewegingen</i>	s	40	A	ja	8%
	Domein G1 Gebruik van elektriciteit	H 1 Elektriciteit <i>Schakelingen en energieverbruik</i>	tw s	80	B	ja	8%
Per. 2 (wk. 49-11)	Domein B2 Medische beeldvorming	H 5 Straling en gezondheid <i>Ioniserende straling</i>	s	40	C	ja	9%
	Domein D1 Eigenschappen van stoffen en materialen Domein D2 Functionele materialen	H 3 Materialen <i>Eigenschappen en deeltjesmodellen</i>	tw s	80	D	ja	10%
Per. 3 (wk. 12-28)	Domein C1 Kracht en beweging	H 4 Sport en verkeer <i>Krachten</i>	tw s	80	E	ja	10%

Berekening cijfer Schoolexamen:

SE havo-4 A = 45% + SE havo-5 = 55% = SE cijfer natuurkunde

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

Periode	Exameneenheid/Eindtermen/ taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	week	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode; Letters: SchoolExam en Getallen: overgang	Weging SE	Weging overgang	Herkansing ja/nee
Per. 1 (wk. 35-48)	Domein* C: conventies voor geschreven taal Domein E1 en E2: literaire ontwikkeling en literaire begrippen	NN h 8 Spellen en h 7 Formuleren enkele paragrafen Literaire begrippen (Samengevat blz 144-162/ schrijven leesautobiografie en lezen drie korte verhalen (3pak) (leesdossier)	tw-1	s	80	A		15%	ja
			tw-1	s	80	B	5%	15%	nee
Per. 2 (wk. 49-11)	Domein A: leesvaardigheid + domein D: argumentatieve vaardigheden Domein C: Schrijfvaardigheid (betog)	NN h 1 Basis par 1 t/m 6, h 2 Lezen par 1 t/m 4 + NN h 6 Argumenteren: paragraaf 1 t/m 4 NN h3 Schrijven par 1 t/m 3 (schrijven betog over actueel onderwerp)	tw-2	s	120	C		25%	ja
			tw-2	s	120	D		15%	nee
			vl	h	15			-	ja
	Domein E2 : literaire ontwikkeling en Domein B : Mondelinge vaardigheid	Lezen boek 2 (leesdossier)							

Per.3 (wk. 12-29)	Domein C: conventies voor geschreven taal en Domein A: leesvaardigheid	NN h7 Formuleren par 10 en NN h5 Woordenschat par 1 t/m 3	tw-3	s	120	E		15%	Ja
	Domein E1 en E2: literaire ontwikkeling en literaire begrippen en Domein B; Mondelinge vaardigheid	Lezen van 2 literaire werken (leesdossier) plus boekopdracht	vl	m	15	F	5%	15%	nee
							10%	100%	

Toetsvorm*: **tw** = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling **vl** = vakles

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

NN: Nieuw Nederlands 6^e editie flex

Periode	Exameneenheid/Eindtermen/taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm	Toetsduur	Toetscode	Herkansing Ja/Nee	Weging
Per. 1 (wk. 34-48*)	A (vaardigheden), B (Kennis van stoffen en materialen), E (innovatieve ontwikkelingen in de chemie)	Basis Sk, H1 (atoombouw en binding), en H3 (Zouten)	Tw	40	A	nee	6%
Per. 2 (wk. 49-11)	A (vaardigheden), B (Kennis van stoffen en materialen), C (Kennis van chemische processen en kringlopen), D (Ontwerpen en experimenten in de chemie), E (innovatieve ontwikkelingen in de chemie)	Basis Sk, H1, H2 (koolstofchemie), H3 en H4 (Chemisch rekenen)	Tw	80	B	ja	6%
Per. 3 (wk. 12-29)	A (vaardigheden), B (Kennis van stoffen en materialen), C (Kennis van chemische processen en kringlopen), D (Ontwerpen en experimenten in de chemie), F (processen in de chemische industrie)	H1 t/m H4, H5 (mengen en oplossen) H6 (zuren en basen) en H7 (Onderzoek titratie)	Tw	80	C	nee	6%

Berekening cijfer Schoolexamen:

SE Havo-4 (A*6% + B*6% + C*6%) + SE Havo-5*82% = SE cijfer.

*Toetsvorm:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Domeinen*:

Klik voor een toelichting op de domeinen op volgend link: https://www.examenblad.nl/examenstof/scheikunde-havo-3/2022/havo/f=/examenprogramma_scheikunde_havo_2022_2023.pdf

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

Programma van Toetsing en Afsluiting schooljaar 2022-2023 vak: wiskunde D studie: havo 4 Docent: KLP

Periode	Examineenheid/Eindtermen / taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 2 (wk. 49-11)	Domein: A,C1 Oppervlakte en Inhoud	Hoofdstuk 6	S	40	a	nee	10%
Per. 3 (wk. 12-29)	Domein: D,E Module Logica Domein: A,C2,C3,C4 Aanzichten en doorsneden Vectoren en lijnen in de ruimte	Dictaat (Leo Ridderbos)	S	40	b	nee	10%
		Hoofdstuk 5 Hoofdstuk 2	TW	80	c	ja	10%

Berekening cijfer Schoolexamen:

Bijvoorbeeld: SE havo-4 A* 30% + SE havo-5 * 70% = SE cijfer Wiskunde D

Domeinen: Klik voor een toelichting op de domeinen op volgend link: : [examenprogramma_wiskunde_d_havo.pdf\(examenblad.nl\)](https://examenprogramma.wiskunde.d.havo.pdf(examenblad.nl))

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.

Opmerking: Omdat we dit jaar voor het eerst met flexuren werken, kan het zijn dat het aantal lessen per vak/per periode kan wisselen.

Programma van Toetsing en Afsluiting schooljaar 2022-2023 vak: wis A studie: havo-4 Docent: (pdj)

Periode	Examen eenheid/Eindtermen / taken/deeltaken Domeinen/Subdomeinen "Wat moet je kennen en kunnen"	Inhoud onderwijsprogramma "Wat ga je hiervoor doen?"	Toetsvorm*	Toetsduur	Toetscode	Herkansing ja/nee	Weging SE
Per. 1 (wk. 35-48*)	A+B3 Telproblemen	Hoofdstuk 4	S	40	a	ja	10%
Per. 2 (wk. 49-11)	A+C+D Verbanden en verandering	Hoofdstuk 5 Hoofdstuk 6 Hoofdstuk 8	tw	80	b	ja	10%
Per. 3 (wk. 12-29)	E Statistiek	Hoofdstuk 3 Hoofdstuk 7 Hoofdstuk 10	tw	80	c	ja	10%
							30%

Berekening cijfer Schoolexamen:

$$SE4<a>\times 10\% + SE4<b>\times 10\% + SE4<c>\times 10\% + SE4<d>\times 10\% + SE4<e>\times 15\% + SE4<f>\times 10\% + SE4<g>\times 15\% + SE4<h>\times 20\%$$

Toetsvorm*:

tw = toetsweek, **s** = toets, **m** = mondeling, **l** = luistertoets, **d** = dossier, **h** = handelingsdeel, **po** = praktische opdracht

Domeinen*:

Klik voor een toelichting op de domeinen op volgend link: https://www.examenblad.nl/examenstof/wiskunde-a-havo-2/2021/f=/examenprogramma_wiskunde_a_havo.pdf

Toetsweken*: De laatste 2 weken van een periode zijn toetsweken.